LTO Noord afdeling Delflands Groen
De agrarische belangenbehartiger in Midden-Delfland

Hoogheemraadschap van Delfland
t.a.v. het college van dijkgraaf en hoogheemraden
Postbus 3061
2601 DB Delft
loket@hhdelfland.nl

Schipluiden, 28 juli 2026 Referentie nr.: DG-26-982

Betreft: Zienswijze Ontwerp Beleidsnota Peilbeheer 2026.

Geachte college van dijkgraaf en hoogheemraden,

Onze zienswijze richt zich met name op de onderdelen **participatie, compensatie binnen hetzelfde peilvak en de relatie vergunningverlening en peilbesluit** binnen de Nota Peilbeheer.

Een belangrijk uitgangspunt van de per 1 januari 2024 in werking getreden Omgevingswet is participatie. De Omgevingswet omschrijft participatie als: *"het in een vroeg stadium betrekken van belanghebbenden (inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit."* Participatie is daarmee niet slechts een formele stap in een procedure, maar een essentieel onderdeel van zorgvuldig bestuur en besluitvorming.

Met deze zienswijze verzoeken wij u om in het beleid meer duidelijkheid te geven over de wijze waarop participatie wordt ingevuld en geborgd bij peilwijzigingen en vergunningverlening.
Wij constateren dat de Nota Peilbeheer in de praktijk vaak volgt op reeds verleende vergunningen. Vanuit het gebied ontvangen wij signalen dat vergunningen worden verleend voor peilwijzigingen die naar onze mening niet altijd aansluiten bij de uitgangspunten van de Nota Peilbeheer op het gebied van communicatie en participatie.

Bij een vergunningaanvraag voor een peilwijziging, bijvoorbeeld voor het tijdelijk verhogen van het waterpeil gedurende het broedseizoen, kan de aanvrager momenteel eenvoudig aangeven dat de omgeving is betrokken. Daarbij hoeft echter geen inhoudelijke onderbouwing te worden overgelegd, zoals gespreksverslagen, een overzicht van betrokken belanghebbenden of een beschrijving van de ontvangen reacties en hoe deze zijn meegewogen. Hierdoor is voor omwonenden en andere belanghebbenden niet controleerbaar of daadwerkelijk sprake is geweest van een zorgvuldig participatieproces.

Op pagina 27 van de beleidsnota staat onder het kopje *Participatie* vermeld dat de mate van betrokkenheid van de omgeving maatwerk is en afhankelijk wordt gesteld van de relevantie voor belanghebbenden. Daarbij worden onder andere gemeenten, terreinbeheerders, agrariërs, belangenorganisaties en particulieren genoemd. Wij onderschrijven dit uitgangspunt, maar constateren dat de praktische uitwerking hiervan onvoldoende concreet is.

Wij verzoeken u daarom om de participatievereisten uit de Omgevingswet expliciet te koppelen aan de vergunningverlening voor peilwijzigingen. Daarbij zou een aanvrager moeten aantonen welke belanghebbenden zijn betrokken, op welke wijze dit is gebeurd en hoe de ingebrachte belangen zijn afgewogen. Dit vergroot de transparantie, de rechtszekerheid en het draagvlak voor besluiten.

Daarnaast zien wij een belangrijk knelpunt in de huidige werkwijze. Wanneer een vergunning eenmaal is verleend en het participatieproces volgens betrokkenen onvoldoende of onzorgvuldig is uitgevoerd, bestaat er bij een later ter inzage gelegd peilbesluit vrijwel geen mogelijkheid meer om dit gebrek te herstellen of de gevolgen van de eerder verleende vergunning alsnog te laten heroverwegen. Hierdoor kunnen besluiten met een onvoldoende gedragen participatietraject feitelijk een definitieve basis vormen voor toekomstige peilbesluiten.

Wij verzoeken u daarom in de Nota Peilbeheer op te nemen dat participatie niet alleen een beleidsuitgangspunt is, maar ook aantoonbaar en toetsbaar onderdeel wordt van vergunningprocedures en besluitvorming over peilwijzigingen. Daarmee wordt beter aangesloten bij de doelstellingen van de Omgevingswet en wordt het vertrouwen van inwoners, agrariërs en andere belanghebbenden in het besluitvormingsproces versterkt.

Compensatie van vervangend water binnen hetzelfde peilvak
Wij zijn van mening dat eventuele compensatie van vervangend water als gevolg van een tijdelijke peilopzet altijd dient plaats te vinden binnen hetzelfde peilvak waarin de peilopzet wordt gerealiseerd.

Een peilvak vormt een hydrologisch samenhangend systeem waarbij het waterpeil, de waterbeschikbaarheid en de waterhuishoudkundige belangen nauw met elkaar verbonden zijn. Wanneer water wordt vastgehouden of tijdelijk wordt opgezet binnen een peilvak, heeft dit directe gevolgen voor de beschikbare waterberging, de drooglegging, de gebruiksmogelijkheden van gronden en de bedrijfsvoering van de grondeigenaren en gebruikers binnen datzelfde gebied.

Daarnaast kunnen de effecten van een tijdelijke peilopzet sterk verschillen per peilvak, afhankelijk van bodemopbouw, maaiveldhoogte, ontwateringssituatie en grondgebruik. Compensatiemaatregelen buiten het betreffende peilvak bieden daarom geen garantie dat de waterhuishoudkundige gevolgen voor direct betrokken grondeigenaren en gebruikers daadwerkelijk worden gecompenseerd.

Om die reden verzoeken wij vast te leggen dat compensatie van vervangend water, extra waterberging of andere mitigerende maatregelen die samenhangen met een tijdelijke peilopzet uitsluitend mogen worden gerealiseerd binnen hetzelfde peilvak als waar de maatregel plaatsvindt. Alleen op deze wijze kan worden gewaarborgd dat de gevolgen van de maatregel worden gecompenseerd binnen het gebied waar deze gevolgen zich daadwerkelijk voordoen.

Relatie tussen vergunningverlening en peilbesluit
Wij verzoeken nadrukkelijk om in de Nota Peilbeheer op te nemen dat het verlenen van een vergunning voor tijdelijke peilopzet niet automatisch leidt tot een wijziging van het geldende peilbesluit.

LTO Noord, afdeling Delflands Groen
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Het voor een gebied geldende waterpeil wordt vastgesteld in een peilbesluit. Een peilbesluit vormt het resultaat van een zorgvuldige belangenafweging waarbij rekening wordt gehouden met onder meer waterbeheer, landbouw, natuur, bodemgesteldheid, bebouwing en overige functies binnen het betreffende gebied. Het peilbesluit is daarmee het juridische kader waarbinnen het waterbeheer plaatsvindt.

Een vergunning voor tijdelijke peilopzet heeft een ander karakter. Deze vergunning wordt verleend voor een specifiek doel, een specifieke locatie en een beperkte periode. De vergunning biedt ruimte om tijdelijk af te wijken van het vastgestelde peil, maar kan niet worden beschouwd als een impliciete wijziging van het peilbesluit. Het bestaan van een vergunning mag daarom niet worden gebruikt als argument om op termijn een tijdelijke situatie als nieuwe standaard te beschouwen.

Daarbij is ook van belang dat omstandigheden in de loop der tijd kunnen veranderen. Gronden kunnen van eigenaar wisselen, bedrijfsvoering en gebruiksfuncties kunnen wijzigen en ook de belangen van omwonenden, agrariërs en andere betrokkenen kunnen anders komen te liggen. Een tijdelijke vergunning die onder de huidige omstandigheden passend wordt geacht, hoeft daarom niet automatisch passend te zijn in de toekomst.

Om die reden dient een vergunning voor tijdelijke peilopzet altijd voor een vooraf bepaalde en begrensde periode te worden verleend. Na afloop van deze periode dient opnieuw te worden beoordeeld of voortzetting wenselijk, noodzakelijk en maatschappelijk aanvaardbaar is. Indien sprake is van een wens om een afwijkend waterpeil structureel voort te zetten, dient daarvoor een afzonderlijke procedure tot wijziging van het peilbesluit te worden doorlopen, inclusief een nieuwe belangenafweging en participatie van alle betrokken belanghebbenden.

Hiermee wordt voorkomen dat tijdelijke maatregelen ongemerkt een permanent karakter krijgen en blijft gewaarborgd dat wijzigingen van waterpeilen plaatsvinden via de daarvoor bedoelde bestuurlijke en juridische procedures.

Wij verzoeken u dan ook om dit expliciet in de Nota Peilbeheer vast te leggen.

Met vriendelijke groeten,
[redacted]